

Fatüzelésű Magyarország

Winkler András*

Az Európai Közösséghez való csatlakozás közeledtével egyre-másra születtek és születnek az intézkedések, törvények, határozatok, rendeletek. A 1107/1999. (X.8.) kormányhatározat célkitűzései között szerepel a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése. A vállalatok között megfogalmazták, hogy 2010-re a megújuló energiaforrások használatának aránya eléri a 12 %-ot.

Az 56/2002. (XII. 29.) Gazdasági és Közlekedési Minisztériumi (GKM) rendelet megállapítja az átvételi követelményeket a megújuló energiaforrásból származó villamosenergiára. Szabályozza, preferálja az úgynevezett zöld áram árát. A GKM tájékoztatója szerint 2010-re a biomassa (ez alatt szinte kizárólag fa aprítékot értenek) energetikai hasznosításának igénye több mint 1 millió m³ faanyag.

Országszerte megkezdődött a kisebb regionális és a nagy fűtőművek átállítása biomassa tüzelésre, ami alatt a fűtőművek szinte kizárólag faanyagot értenek. Amennyiben a fűtőművek elkezdi a termelést úgy hamarosan évi 1 millió m³ fát fogunk eltüzélni. Ez azt jelenti, hogy a fafeldolgozás bizonyos iparágai kevesebb alapanyaghoz jutnak. Ennek az alapanyagának az ára is jelentősen növekszik.

Hozzászámolva ehhez az évi 1,5 millió m³ körüli lakossági tűzifafogyasztást, Magyarország fafeldolgozó ipara és környezeti állapota teljesen új helyzet előtt fog állni. Először a lap- és lemezgyártók kerülnek nehéz helyzetbe, de hamarosan egyéb fafeldolgozó ágak is fahiánnyal számolhatnak majd. A környezetnek évi 1 millió m³ faanyagból felszabaduló CO₂-dal kell többet elviselni majd. Mivel tudomásunk van róla, hogy az eddig bejelentetteken kívül más nagy erőművek is fatüzelésre kívánnak átállni, Magyarország iparifa ellátottsága veszélyes helyzetbe kerülhet.

Mindezeket érzékelve először a falemezgyártók, azután az Országos Erdészeti Egyesület és a Faipari Tudományos Egyesület, majd a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának Faanyagtudományi Albizottsága kezdett pontos vizsgálódásokba. Az eddigiek alapján megállapították, hogy a jelenleg érvényesülő – a bioenergia fokozott felhasználását támogató – ösztönzési rendszer, legalábbis a fa, mint energetikai alapanyag esetében nem veszi figyelembe a negatív hatásokat. A kialakított ösztönzési rendszer elsősorban nem az egyre nagyobb hányadú iparifa hasznosítást szolgálja, hanem ellenkezőleg, a kinyert ipari fa, tehát a magasabb rendű választékok energetikai felhasználására ösztönöz. Ez ellentétes valamennyi jól működő piacgazdaság erdészeti-faipari ösztönzési gyakorlatával. Ahhoz, hogy az alapanyagtermelő erdőgazdaságok ne kerüljenek hátrányos helyzetbe, a jelenlegi ösztönzést szolgáló eszközöket a termék életciklusából visszavezetve a rönkök, fűrészipari alapanyagok, rostfák, papírfák termelése, ezáltal magasabb ipari fa hányad kinyerésére és a szén fában történő tartós megkötésére kellene fordítani. Az eddigi vizsgálatok alapján szorgalmazni kell, hogy az erőművi fahasznosításra vonatkozóan a GKM, FVM és az ÁPV Rt. döntéshozói által megbízott munkacsoport részletes hatástanulmányt dolgozzon ki. A hatástanulmány térjen ki a tervezett erőművi fejlesztések és az agglomerált falemezipar faellátási kérdéseire, a gazdasági (piaci) kérdések feltárása mellett, vegye számításba a lakossági tűzifaigény hatásait. Javaslatában biztosítsa a környezetvédelem prioritásait és az Európai Közösség előírásának érvényesülését.

Amennyiben ez nem történik meg záros határidőn belül, úgy Magyarország teljesen áttér a fatüzelésre, és nemcsak a csodálatos szerkezetű faanyagot semmisíti meg óriási mennyiségben, hanem a környezetben is maradandó károkat okoz. Hazánkat úgy emlegetik majd, hogy a „fatüzelésű” ország.

FAIPAR

A Faipari Tudományos Egyesület
Lapja

Szerkesztőség:

Winkler András, főszerkesztő
Bejó László, szerkesztő
Paukó Andrea, szerkesztő
Bálint Zsolt, tördelőszerkesztő

Szerkesztőbizottság:

Molnár Sándor (elnök),
Fábián Tibor, Hargitai László,
Kovács Zsolt, Láng Miklós,
Németh Károly, Szalai József,
Tóth Sándor, Winkler András

Faipar - a faipari műszaki tudományos folyóirata. Megjelenik a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának gondozásában. A folyóirat célja tudományos igényű, lektorált cikkek megjelentetése és általános tájékoztatás a hazai és nemzetközi faipar híreiről, újdonságairól.

A cikkekben kifejtett nézetek a szerzők sajátjai, azokért a Faipari Tudományos Egyesület és a NyME Faipari Mérnöki Kar felelősséget nem vállal. A kiadványban található cikkeket, tanulmányokat a szerzők tudtával és beleegyezésével publikáljuk. A cikkek nem reprodukálhatók a kiadó és a szerzők engedélye nélkül, de felhasználhatók oktatási és kutatási célokra, illetve idézhetők más publikációkban, megfelelő hivatkozások megadása mellett.

Megjelenik negyedévente. Megrendelhető a Faipari Tudományos Egyesületnél (1027 Budapest, Fő u. 68.) A kiadványt a FATE tagjai ingyen kapják. Az újságcikkeket, híreket, olvasói leveleket Bejó László részére kérjük elküldeni (NyME, Lemezipari Tanszék, 9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.) Tel./Fax.: 99/518-386. A kiadvány elektronikusan elérhető a <http://faipar.fmk.nyime.hu> weboldalon.

Készült a soproni Hillebrand Nyomdában, 600 példányban.

HU ISSN: 0014-6897

Címlapfotó: akita Sugi gyökér
(Forrás: Dr. Bejó László)

* Dr. Winkler András DSc., a FATE elnöke